

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060102

DOM
2024-07-01
Stockholm

Mål nr
M 4919-23

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2023-03-31 i mål nr M 1037-23, se bilaga A

PARTER

Klagande

- G.S.
- P.S.

Motpart

- Miljönämnden Östra Skaraborg i Skövde kommun
Miljösamverkan Östra Skaraborg
541 83 Skövde
- F.S.

SAKEN

Beslut om att inte vidta tillsynsåtgärder avseende fastigheten X i Skövde kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 2081423

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

BAKGRUND

F.S. äger fastigheten X i Skövde kommun. G.S. och P.S., som äger grannfastigheten Y, har gjort flera tillsynsanmälningar till Miljönämnden Östra Skaraborg (miljönämnden) angående bland annat fordonsuppställning och markförorening från uppställningen på F.S.s fastighet.

Miljönämnden beslutade den 2 juli 2020 att förelägga F.S. om försiktighetsmått beträffande arbets- och privatfordon på fastigheten. Länsstyrelsen avslog G.S.s och P.S.s överklagande angående meddelade försiktighetsmått men återförvisade ärendet till nämnden gällande utredning och krav på efterbehandling av konstaterade föroreningar från fordonsuppställningen.

Miljönämnden beslutade den 12 januari 2022 att avsluta tillsynsärendet om markföroreningar utan vidare åtgärd (ärendenummer 2020-8144). Mark- och miljööverdomstolen har meddelat partiellt prövningstillstånd, varför endast frågan om kommunen haft fog för sitt beslut att avsluta detta tillsynsärende är föremål för prövning (mark- och miljödomstolens mål nr M 1037-23).

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

G.S. och **P.S.** har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva miljönämndens beslut att avsluta tillsynsärendet utan vidare åtgärd och återförvisa ärendet till nämnden för fortsatt handläggning.

Miljönämnden har motsatt sig att mark- och miljödomstolens dom ändras.

F.S. har getts tillfälle att yttra sig i målet men har inte hörts av.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

G.S. och **P.S.** har vidhållit vad de tidigare anfört och tillagt sammanfattningsvis följande. Miljönämnden har inte grundat sitt beslut på faktiska förhållanden. Vid miljönämndens tillsyn bedömdes sju fordon på fastigheten vara välfungerande och utan tecken på läckage. Genom egen kontroll mot fordonsregistret har de själva kunnat identifiera 28 fordon på fastigheten, varav endast tre av dessa är i bruk. Övriga fordon har inte besiktigats eller betalats skatt för de senaste 15 åren. Trots att petroleumförorenat vatten upptäckts i anslutande diken till uppställningen har nämnden inte funnit skäl att ingripa. Nämnden har inte heller tittat under fordonen eller öppnat vare sig dörrar eller motorhuvar på de uttjänta fordonen. Hade nämnden vidtagit dessa åtgärder hade de antagligen sett vad polisutredningen om miljöbrott utvisar, dvs. ett stort antal uttjänta fordon som läcker miljöfarliga vätskor med hög risk för spridning. Nämnden har i stället bedömt att polisutredningen inte är relevant. Fastigheten är centralt placerad på en större grundvattentäkt för många människor och jordarten är genomsläpplig. Målet ska återförvisas till nämnden för att en utredning av omfattningen av det förorenade området och efterföljande hantering ska tas fram samt för att tidigare beslut om väderskydd och oljeavskiljare för uppställning av fordon ska verkställas.

Miljönämnden har anfört sammanfattningsvis följande. Miljönämnden har besökt fastigheten vid flera tillfällen. Miljönämnden var inte närvarande när polismyndigheten var på platsen och tog prover, men har tagit del av rapporten och kan konstatera att den visar på förekomst av svarta fläckar och markföroreningar. Det oljespill som kunde konstateras vid polisens undersökning tog fastighetsägaren hand om. Vid nämndens efterföljande kontroll gjordes bedömningen att det var borttaget och risken eliminerad. Det har aldrig varit fråga om en förorening i sådan omfattning att en åtgärd kan riskera att sprida föroreningen eller öka risken för exponering. Risken har tvärtom bedömts som mindre än ringa baserat på mängden förorening och dess belägenhet. Påståendet om petroleumförorenat vatten känner nämnden inte igen. Om något noterats så är det avsaknaden av synliga petroleumföroreningar i omkringliggande diken. Det finns inte rättsliga förutsättningar att kräva en byggnad av fastighetsägaren. Miljönämnden har i stället krävt andra förebyggande åtgärder som ska minimera risken för spill och om

spill sker ska det snabbt kunna omhändertas. Då det inte finns någon anledning att ifrågasätta fastighetsägarens vilja och intentioner har nämnden anpassat kravnivån efter privatpersoners möjlighet att omhänderta eget potentiellt farligt avfall. Tidigare beslutade försiktighetsmått är rimliga i förhållande till den skada som kan uppstå.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen, som noterat att nämnden efter platsbesök bedömt att de föroreningar som konstaterats i polisens undersökning åtgärdats, gör samma bedömningar som mark- och miljödomstolen gjort. Överklagandet ska därför avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Fredrik Ludwigs och Li Brismo, tekniska rådet Torbjörn Johansson samt tf. hovrättsassessorn Maria Hemmingsson Edwards, referent.

Föredragande har varit Ulrika Agerskans.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2023-03-31
meddelad i
Vänerns borg

Mål nr M 1027-23
M 1037-23

PARTER

Klagande

1. G.S.
2. P.S.

Motparter

1. Miljönämnden Östra Skaraborg (Skövde)
Skövde kommun
Miljösamverkan östra Skaraborg
541 83 Skövde
2. F.S.

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Västra Götalands läns beslut 2023-02-20 i ärende nr 5793-2022 och 5728-2022, se bilaga 1 och 2

SAKEN

beslut om att inte vidta tillsynsåtgärder avseende fastigheten X i Skövde kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandena, dvs. ändrar inte länsstyrelsens beslut.

BAKGRUND

Miljönämnden Östra Skaraborg beslutade den 12 januari 2022

- I ärende dnr 2020-8144 att avsluta ärende om markföreningar från fordonsupp-ställning på fastigheten X utan att ställa några ytterligare krav samt
- I ärende dnr 2020-3278 att avsluta ärende om åtgärder vid markutfyllnad på fastigheten X utan att ställa ytterligare krav.

Miljönämndens båda beslut överklagades till Länsstyrelsen i Västra Götalands län av G.S. och P.S.. Länsstyrelsen avslag överklagandena i beslut den 20 februari 2023.

YRKANDEN M.M.

G.S. och P.S. har yrkat att underinstanserna beslut ska upphävas och målet återförvisas till Miljönämnden för vidtagande av tillsynsåtgärder, samt – som deras talan får förstås – att länsstyrelsen ska ta över tillsynsansvaret. De har anfört bl.a. följande till utveckling av sin talan.

Nämnden har inte undersökt alla platser där de förorenade jordmassor fanns eller finns kvar. De kan således inte uttala sig om att platsen är sanerad. Förorenade jordmassor skall omhändertas på rätt sätt och man ska kunna se i dokumentationen vart de tagit vägen. Det är till och med så att nämnden skall godkänna saneringsplanen innan den påbörjats. Inget av detta är gjort.

Ingenstans finns uppgifter om vad som ligger under de utfyllda massorna annat än de komplettering de givit in. Av dessa handlingar framgår tydligt att det är byggnadsmaterial och annat som ligger under massorna. I tidigare ärende dömdes samma fastighetsägare på samma fastighet för omfattande miljöbrott. De förorenade jordmassor som finns (fanns) kan mycket väl vara en av de nämnda fraktionerna. Miljönämnden har underlåtit att utreda det ärendet.

Fastighetsägaren har under många år samlat på sig avfall, däribland en stor mängd fordon. Flertalet av dem står fortfarande och läcker och pölar har bildats under. En omfattande demontering har skett av några fordon och de delar som ej kunnat användas vidare har dumpats under massorna.

Som det framgår av polisens utredning var det förorenade området mycket stort och föroreningarna har troligtvis spritts i de genomträngliga jordlagren. Inget av detta eftersökts utan nämnden har nöjt sig med att fastighetsägaren lagt på ett nytt lager grus utan att först ta fram en godkänd saneringsplan och sedan utfört arbetet. I polisutredningen framgår det att olika delar sticker upp ur marken. Polisens utredare har noterat förekomsten av nedgrävt avfall och det allmänna skicket på fastigheten. Det skicket skall jämföras med de bilder som nämnden tagit vid syn på fastigheten. Vid nämndens besök var det nygrusat och nyligen uppfyllt i söder. Vart tog de förorenade jordmassorna vägen?

I och med domen för miljöbrott är det konstaterat att fastigheten är förorenad. Det finns då en risk att föroreningarna sprids. Fastigheten är belägen centralt i ett område med en grundvattentäkt som idag försörjer flera socknar med var och en hundratals boende. Det kan inte uteslutas att det föreligger en betydande risk att föroreningarna på fastigheten X kan spridas.

Nämnden har fokuserat på utfyllnadsmaterialets beskaffenhet och inte på det som döljer sig därunder. Den ursprungliga anmälan gällde nedgrävt miljöfarligt avfall: bildelar, byggmaterial etc., den omfattande utfyllnaden i söder nämns inte. Nämnden har genom bristfällig utredning visat att den inte är lämplig att fortsätta att hantera ärenden gällande den aktuella fastigheten. Därav yrkandet att länsstyrelsen skall ta över ärendet.

DOMSKÄL

Målet handläggs enligt lagen (1996:242) om domstolsärenden. Handläggningen är i huvudsak skriftlig. Mark- och miljödomstolens uppgift är att gå igenom materialet för att se om länsstyrelsens avgörande är riktigt.

Som länsstyrelsen anfört att det Miljönämnden som utövar aktuell tillsyn. Som länsstyrelsen anfört är det inte möjligt att i detta sammanhang flytta över tillsynsansvaret till länsstyrelsen.

Mark- och miljödomstolen har gått igenom handlingarna samt övervägt vad klaganden anfört i mark- och miljödomstolen. Vad som upplysts ger inte anledning anta att grundvattenförekomsterna i området har förorenats av vad som förekommit på fastigheten X. Det framstår inte heller i övrigt påkallat med ytterligare tillsynsåtgärder i nuläget. Domstolen delar därför länsstyrelsens bedömning att det saknas anledning ändra Miljönämndens beslut. Överklagandena ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 3 (MMD-02)

Överklagande senast den 21 april 2023

Göran Stenman
Rådman

Åke Mauritzson
tekniskt råd